

70 vuotta

ilossa ja surussa...

**Katri Antell Oy:n
juhlapäivän johdosta**

Arvelen, että kaikki voimme yhtyä olettamukseen, että leipominen on kulttuuri-ilmiöistä vanhimpia. En nyt muista ihmiskunnan historiaa aivan tarkalleen(!), mutta minusta tuntuu, että sitä vanhempaa voi olla korkeintaan joku hiillostaminen tai käristäminen! Jos lämpimässä asuisin, kuten Aatami ja Eeva, kyllä minä pitäisin paakaamista vieläpä tärkeämpänä kuin esim. pukeutumista.

Tämän alkulauseen jälkeen voin-kin siirtyä toteamaan, että Oulussa loppusyksystä vietettiin merkittävää juhlaa leipomisen jalon taidon merkeissä: Pohjois-Suomen (puhumattakaan Oulun) vanhin leipomo, kautta maan mainetta niittänyt Katri Antell Oy — se entinen ja sama Antellin leipomo — täytti 70 vuotta. Juhla saatiin kaiken lisäksi sovitettua niin sopivaan ajankohtaan, että yhtiö samalla saattoi avata vanhassa toimialossaan uuden tyylikkään kahvilansa. Siellä avajaiskahveilla istuessani hyvän mielen hyräillessä vatsanpohjassani ja päässäni, jo suunnittelin kauniin pakinan kahvin ja kahvilan kulttuurimerkityksestä, sillä onhan jo maailmankuulu kirjailija Honore Balzac lausunut kahvikullasta niin mairittelevia sanoja, että ne ovat kelpanneet nykyajan valistuneitten kahvinmyyjäinkin mainoslauseiksi. Ja hän loi pelkästään henkistä kulttuuria. Se pakina on valitettavasti silloisen kahvin mukana jo haihtunut aivoistani.

Eskon puumerkki muistaakseni jo lehdessään yritti todistaa, että siihen aikaan, kun kuulu Hoovee kutsui kuulua Peeveetä teeveelle, purtavana oli sittemmin niin kuulua Antellin voikorppuja. Mikään ihme se ei olisi ollut, sillä nämä firmathan ovat samanikäisiä, koska viettivät syntymäpäiväänsäkin peräkkäisinä päivinä. Hooveen suhde voikorppuun jääköön ratkaisevammaksi. Sen sijaan tiedän kyllä runoilijan, jolle nämä kuulut voikorput ovat olleet jollei nyt aivan, niin melkein yhtä tärkeä tekijä kuin

Rva Katri Antell,

Antellin leipomon perustaja ja pitkäaikainen johtaja.

kahvikin. Tämä herra on kuuluisa akateemikko-runoilijamme V. A. Koskenniemi. Enpä pitäisi mahdottomana, että juuri Antellin kahvilasta, jos Oulussa henkisen elämän vireyttä yleensä riittää, muodostuisi mannermaiseen tyyliin kokoava keskus, niinkuin jossain Tukholmassa, jossain Pariisissa, jossa kahvilakulttuuri oli ja on kai vieläkin todella kulttuuria, kirjailijain, taiteilijain ja muiden hengen mestareiden pitäessä tapanaan tavata toisiaan kuuluissa kantakahviloissaan.

Pysykäämme kuitenkin Oulussa. Vuonna 1880 heinäkuun 20 päivänä sai rva Katri Antell Oulun maistraatilta luvan harjoittaa kaupungissa leipuriliikettä. Ammattitaitonsa hän oli saanut Raahessa miehensä Johan Petter Antellin äidin, merikapteeninleski Johanna A:n (o.s. Cajan) leipurinliikkeessä. Kauppias Antell muutti sitten Siikajoelta Ouluun, jossa Antellin leipomo aloitti Isonkadun varressa, mutta siirtyi sieltä nyk. Rautatalon paikalle. 1885 liike siirrettiin Kauppurienkadun varteen (nyk. J. H. Pekuri), jossa avattiin ensimmäinen avoin myymälä. Kauppias Antell kuoli jo 1886, mutta Katri-rouva jatkoi ja laajensi liikettä. 1893 osti hän kiinteistön Kirkkok. 18, jossa liike edelleen toimii monet laajennus- ja koneellistamisvaiheet läpikäyneenä.

Jo 1899 avattiin nykyisen kahvilan paikalla konditoriakahvila, josta nopeasti tuli hyvin suosittu, mutta nyt tämä kahvila uudelleen aloitti toimintansa. — Katri Antell loi

pohjan ja perustan menestyvälle liikkeelle. Sairautensa takia hänen 1911 täytyi luopua johdosta, joka silloin siirtyi hänen tyttarelleen, neiti Loviisa Antellille, joka toimi johtajana kuolemaansa saakka v. 1933. Tällöin johdon ottivat käsiinsä johtaja Anton Viljakkala ja rva Hilja Viljakkala, o.s. Antell. 1949 toiminimi muutettiin osakeyhtiöksi. Apulaisjohtajana on nykyisin ekonomi Aarne Viljakkala ja teknillisinä johtajana ins. Martti Viljakkala.

Liikkeellä on siis perinteitä! Onpa yksistään leipuriperinne siis edustettuna suvussa jo neljännessä polvessa. Antell on koko toimintansa ajan ollut elimellinen osa Oulun ja sen maakunnan elämää. Omalla tavallaan se on palvellut pohjalaisen kansan suruja, iloja ja arkielämää, kuten Leipuri-lehti kirjoitti. Toiminta-aikanaan leipomo on antanut opin alkeita lukemattomille ammattiin pyrkineille sekä valmistanut ja kehittänyt mestareiksi ja itsenäisiksi liikkeenharjoittajiksi lukemattomia ammattimiehiä. Liikkeen henkilökuntaan kuuluu tällä hetkellä yli 50 työntekijää.

Kuriositeettina mainittakoon, että Antellin puolesta merkkipäivänä, marraskuun 17 p:nä, ojennettiin sokerista valmistettu taidokas kuulun Toivo-laivan korkokuva samanaikaisesti juhlineelle naapurille, Oy. H. W. Snellmanin Rautakau-palle.

P a n u.